

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Дніпропетровської області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2021 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Дніпропетровської області в I кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Дніпропетровської області у I кварталі 2021 року свідчать, респонденти очікують відновлення зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується нижчий рівень інфляційних та девальваційних процесів.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні** вперше за останні три квартали: баланс відповідей – 9.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 28.9%) (графік 1), у цілому по Україні – 5.6% (графік 1). Найоптимістичніше налаштовані респонденти сільського господарства (баланс відповідей – 42.9%);
- **зростання цін на споживчі товари та послуги** нижчими темпами: частка респондентів, які очікують, що зростання споживчих цін не перевищить 7.5%, становить 53.2% (у попередньому кварталі – 44.2%), у цілому по Україні – 49.3%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати витрати на виробництво та курсові коливання гривні до іноземних валют (графік 2);
- **суттєву девальвацію національної валюти**: знецінення гривні відносно долара США очікують 77.9% респондентів (у попередньому кварталі – 87.0%), у цілому по Україні – 74.4%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств** уперше за останні три квартали: баланс відповідей – 7.8% (у попередньому кварталі – «мінус» 10.3%), у цілому по Україні – 12.7% (таблиця). Найоптимістичніші очікування – у респондентів сільського господарства (баланс відповідей – 28.6%);
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції**: баланс відповідей – 24.1% (у попередньому опитуванні – «мінус» 1.3%) (таблиця), у тому числі обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 7.7% (у IV кварталі 2020 року – «мінус» 7.7%). У цілому по Україні баланси відповідей – 18.0% та 14.9% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 15.5% та 23.6% відповідно (у попередньому кварталі – «мінус» 7.2% та «мінус» 6.8%). У цілому по Україні очікується зростання обсягу інвестицій нижчими темпами: баланси відповідей – 1.4% та 11.7% відповідно;
- **зростання кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 13.2% (у попередньому кварталі – «мінус» 11.8%) (графік 4). У цілому по Україні прогнозується незначне скорочення кількості працівників – «мінус» 1.9%. Найоптимістичніші очікування в респондентів сільського господарства (баланс відповідей – 28.6%), водночас керівники підприємств транспорту продовжують прогнозувати скорочення кількості працівників на своїх підприємствах;
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються вищими темпами** (баланс відповідей – 87.2%), ніж **на продукцію власного виробництва** (баланс відповідей – 51.3%) (у попередньому кварталі – 80.8% та 50.6% відповідно) (графік 6). Найвищі оцінки щодо зростання цін на товари/послуги власного виробництва – у респондентів переробної промисловості (баланс відповідей – 87.0%). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва більше впливатимуть ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 7);
- **прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника**: баланси відповідей – 60.0% і 55.1% відповідно (у IV кварталі 2020 року – 47.4% і 43.4% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти назвали недостатній попит, занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 5).

Підвищилися очікування підприємств області щодо зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами залишаються основним стримуючим чинником залучення кредитних ресурсів (графік 10).

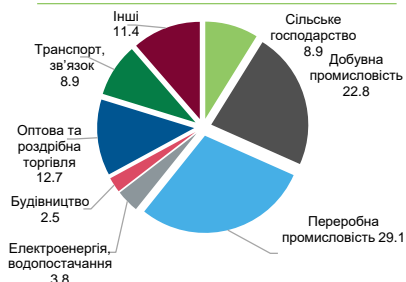
97.4% респондентів зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 97.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

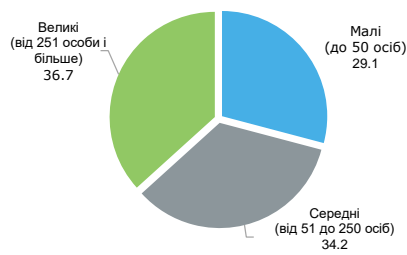
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств залишається поганим**: баланс відповідей – «мінус» 1.3% (у IV кварталі 2020 року – «мінус» 15.4%), у цілому по Україні – «мінус» 0.7%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва залишається нижчий, ніж нормальний**: баланс відповідей – «мінус» 12.0% (у IV кварталі 2020 року – «мінус» 20.0%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей**: баланс відповідей – 11.7% (у IV кварталі 2020 року – 19.7%).

Паспорт вибірки^{1,2}

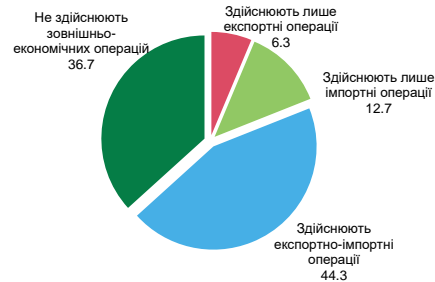
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

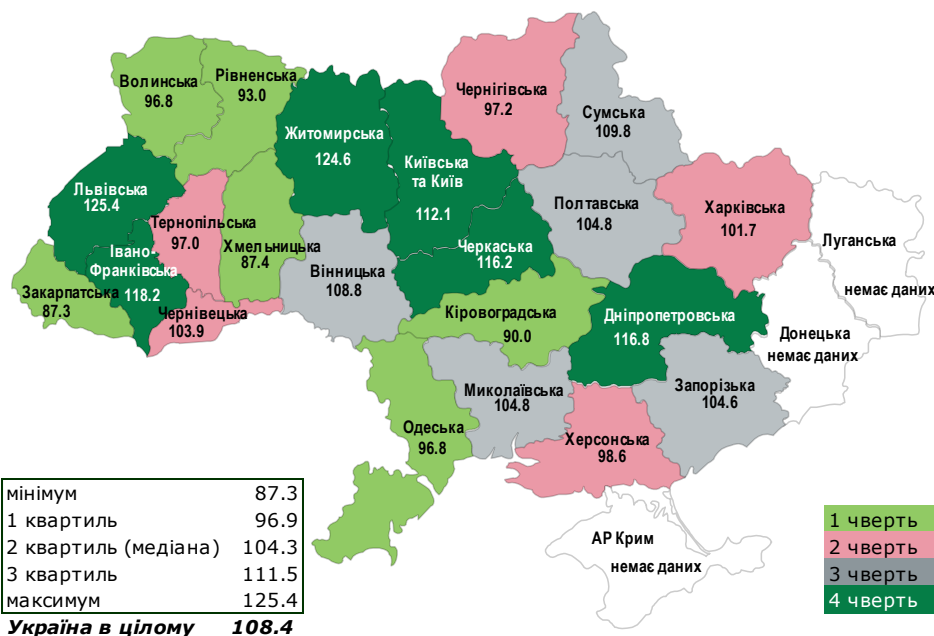

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 03 лютого – 03 березня 2021 року;
- опитано всього 79 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, добувна та переробна промисловість, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

Таблиця. Очікування підприємств Дніпропетровської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	9.2	-10.5	-7.1	-10.3	7.8
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	18.2	-3.8	7.1	-1.3	24.1
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	7.4	-18.3	0.0	-7.2	15.5
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	10.6	-19.2	0.0	-6.8	23.6
кількості працівників	-8.0	-19.5	-14.6	-11.8	13.2

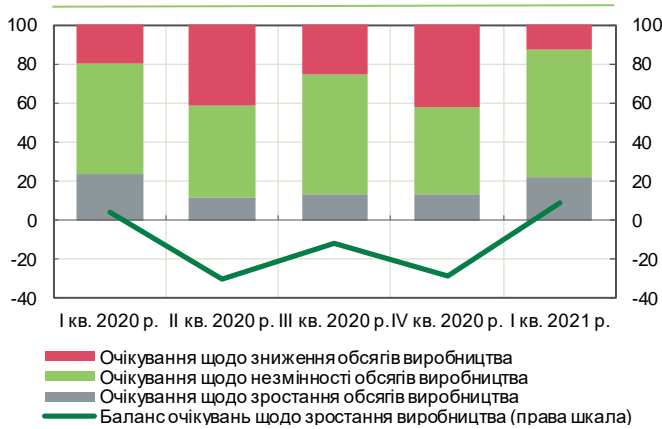
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

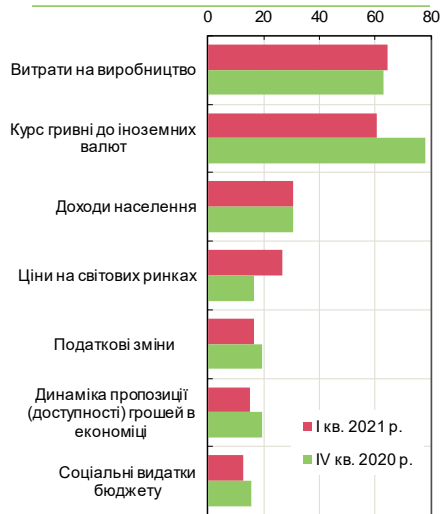
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

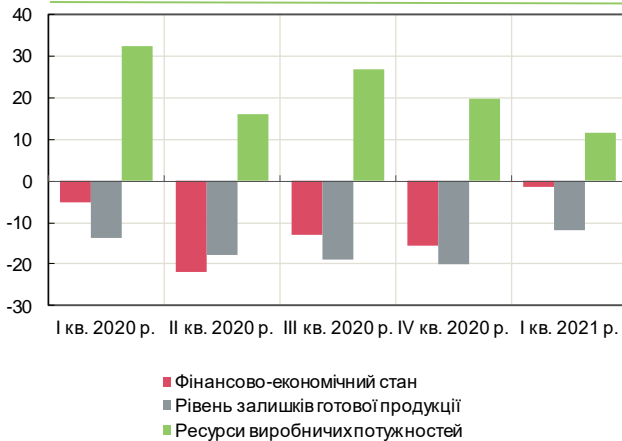
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

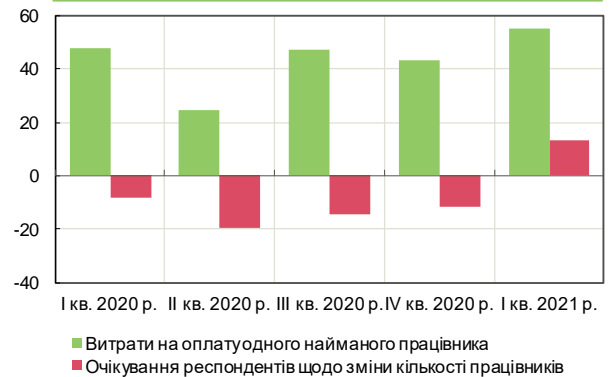
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

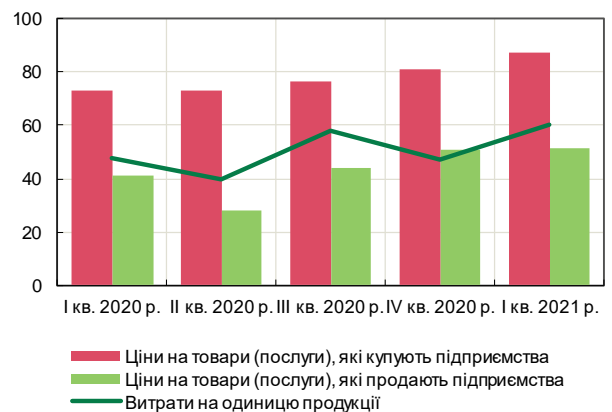
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

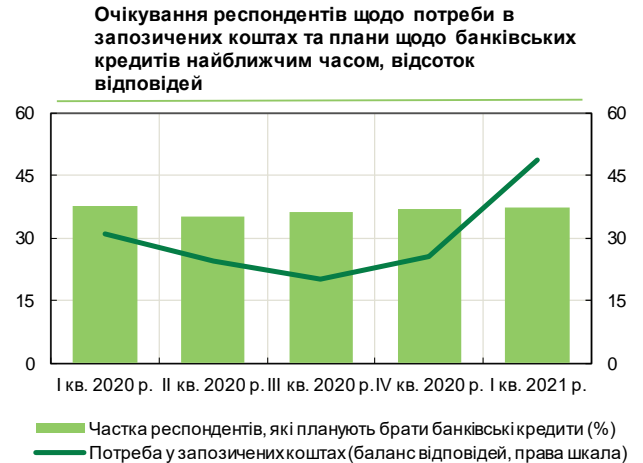
Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

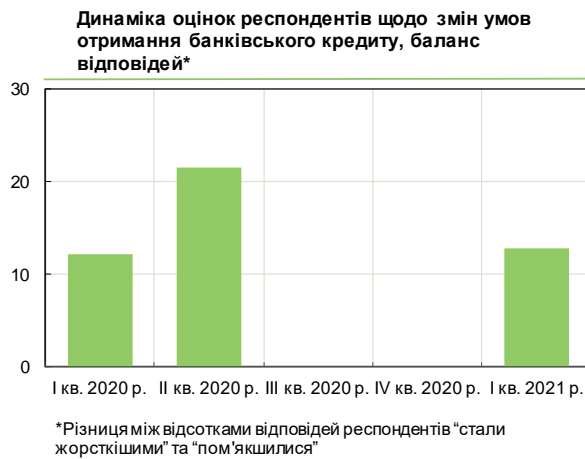
Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

